

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Dlužníci, pozor na uznání pohledávky za pravou!

Nový občanský zákoník vrátil do českého právního řádu prvorepublikový institut uznání pohledávky za pravou. Zvýšenou pozornost by mu měli věnovat dlužníci, jejichž věřitelé postoupili své pohledávky.

Co „postoupeným“ dlužníkům hrozí?

Postoupení pohledávek se řídí principem spravedlnosti cese. Z toho třeba vyplývá, že dlužník může i po postoupení pohledávky použít k započtení proti této pohledávce svou pohledávku, kterou měl v okamžiku účinků postoupení vůči postupiteli (§ 1884 odst. 1 NOZ). Pokud však uzná postoupenou pohledávku za pravou, toto právo ztrácí. Po takovém uznání musí uspokojit poctivého postupníka jako svého věřitele (§ 1884 odst. 2 NOZ). Započíst bude moci už jenom pohledávky, které má přímo vůči němu.

„Kouzlem“ uznání pohledávky za pravou je, že jde o samostatný důvod vzniku povinnosti dlužníka plnit postupníkovi.[1] I kdyby postoupená pohledávka ve skutečnosti neexistovala, protože např. již dříve zanikla splněním, neopatrnému dlužníku vznikne v důsledku uznání povinnost plnit poctivému postupníku ještě jednou. Nebude hrát roli, když dlužník pohledávku uzná vlastním omylem, např. z důvodu chyby ve svém účetnictví. Za svou chybu bude muset zaplatit.

Uznat lze i konkludentně

Zákon pro uznání pohledávky za pravou nevyžaduje žádnou zvláštní formu. Ve srovnání s obligatorní písemnou formou uznání dluhu, které má méně závažné důsledky, je to poněkud překvapivé. V bezformálnosti uznávacího projevu totiž tkví pro dlužníky největší riziko. Uznat pohledávku za pravou bude moci podle okolností např. i zaměstnanec účetního oddělení dlužníka, a to klidně e-mailem či telefonicky. Zcela jistě nebude muset uznávací projev obsahovat spojení „uznávám pohledávku za pravou“. Postačí, pokud bude z takového projevu zřejmé dlužníkově přesvědčení, že je určitou pohledávku povinen splnit. Za první republiky se dovozovalo, že k uznání pohledávky za pravou postačí pouhý spolupodpis dlužníka na smlouvě o postoupení pohledávky.[2] Zajisté postačí i placení úroků dluhu či jeho částečné plnění, jak je známe z institutu uznání dluhu (§ 2054 odst. 1 a 2 NOZ). Která další konkludentní jednání budou vykládána za uznání pohledávky za pravou, ukáže až praxe a následný soudní výklad.

Kdo je poctivým postupníkem?

Aby vznikly účinky uznání pohledávky za pravou, musí být postupník „poctivý“. To znamená, že musí

být v dobré víře ohledně existence postupované pohledávky. Dobrá víra musí trvat až do okamžiku uznání pohledávky za pravou. Vzhledem k tomu, že se dobrá víra v novém občanském právu presumuje, bude ji v případě sporu muset dlužník vyvracet (§ 7 NOZ). V případě mylného uznání pohledávky zaměstnancem dlužníka by mohlo např. pomoci předchozí prokazatelné zpochybnění její existence jiným zástupcem dlužníka. Každopádně však bude dlužník v nesnadné situaci.

Závěr

Uznání pohledávky za pravou je staronovým institutem, který může mnohým dlužníkům znepříjemnit život. Dlužníky proto varujeme před jakýmkoli neuváženým výrokem, který by mohl vyvolávat přesvědčení o existenci povinnosti plnit dluh z postoupené pohledávky, která třeba již zanikla. Mohou si totiž svou nešikovností vytvořit dluhy, které již dříve uhradili nebo které vůbec neexistovaly. Tuto hrozbu by mohla vyřešit novela občanského zákoníku, která by stanovila alespoň přísnější požadavky na formu uznání. Věřím, že novelu by uvítali i pozornější dlužníci.

Mgr. Milan Prieložný,
advokátní koncipient

[Glatzová & Co., s.r.o.](#)

Betlémský palác
Husova 5
110 00 Praha 1

Tel.: +420 224 401 440

Fax: +420 224 248 701

e-mail: office@glatzova.com

---

[1] Blíže viz Hulmák, M. a kol.: Občanský zákoník V. Závazkové právo. Obecná část (§ 1721–2054). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 751.

[2] Viz Rouček, F., Sedláček, J.: Komentář k československému obecnému zákoníku občanskému a občanské právo platné na Slovensku a v Podkarpatské Rusi. Díl VI. (§§ 1342 – 1502). Praha: V. Linhart, 1935, s. 169.

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)
- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)